

Kongregacija za bogoslužje in disciplino zakramentov

Prot. št.: 320/17

Okrožnica škofom o kruhu in vinu za evharistijo

1. Kongregacija za bogoslužje in disciplino zakramentov se po naročilu svetega očeta papeža Frančiška obrača na krajevne škofo (in njim po pravu izenačene) in jih opominja, da so predvsem oni tisti, ki morajo ustrezno poskrbeti za vse potrebno za obhajanje Gospodove večerje (prim. Lk 22,8.13). Škof je prvi delivec Božjih skrivnosti, voditelj, pobudnik in varuh bogoslužnega življenja v krajevni Cerkvi, ki mu je zaupana (prim. ZCP, kan. 835 §1), in pristojen za nadzor kakovosti kruha in vina, namenjenih za evharistijo, torej za nadzor nad tistimi, ki ju pripravljajo. Kongregacija se sklicuje na že obstoječa določila ter podaja nekatere praktične predloge.
2. Medtem ko so do nedavnega za pripravo kruha in vina za obhajanje evharistije običajno skrbele nekatere redovne skupnosti, ju danes lahko kupimo tudi v veleblagovnicah, drugih trgovinah in celo na spletu. Da bi se izognili dvomom o veljavnosti snovi za evharistijo, ta dikasterij predlaga ordinarijem, naj v zvezi s tem podajo smernice – na primer tako, da se s posebnimi certifikati jamči za snov za evharistijo.

Ordinarij je dolžan spomniti duhovnike, še zlasti župnike in rektorje cerkva, na njihovo dolžnost, da preverijo dobavitelje kruha in vina za obhajanje ter primernost snovi.

Ordinarij mora poleg tega proizvajalce kruha in vina za evharistijo seznaniti s predpisi in jih opomniti na njihovo popolno spoštovanje.

3. Predpisi v zvezi s snovjo za evharistijo, navedeni v kan. 924 Zakonika cerkvenega prava in v odstavkih 319–323 Splošne ureditve rimskega misala, so že razloženi v Navodilu o zakramentu odrešenja te kongregacije (25. marec 2004):
 - a) »Kruh, ki ga uporabljamo pri obhajanju svete daritve, mora biti nekvašen, izključno pšeničen in sveže pripravljen, tako da ni nobene nevarnosti, da bi bil pokvarjen (ZCP, kan. 924, § 2; RM 320). To pomeni, da kruh, pripravljen iz druge snovi, čeprav iz žitaric, ali kruh, ki mu je primešana snov, drugačna od pšenične moke, v takšni meri, da ga po splošnem prepričanju ne moremo imeti za kruh iz pšenične moke, ni veljavna snov za obhajanje daritve in zakramenta evharistije. Velika zloraba je, če v pripravi evharističnega kruha primešamo druge snovi, kot so sadje, sladkor ali med. Razume se, da morajo hostije pripravljati osebe, ki se odlikujejo po poštenosti in so večje priprave ter imajo na voljo ustrezne pripomočke« (št. 48).
 - b) »Vino, ki ga uporabljamo pri obhajanju svete daritve, mora biti naravno, sad trte, pristno in nepokvarjeno ter ne sme vsebovati drugih tujih snovi. Z največjo skrbnostjo je treba paziti, da vino, ki je namenjeno za evharistijo, hranimo v dobrem stanju, da se ne skisa (prim. RM 323). Strogo je prepovedano uporabljati vino, katerega pristnost ali izvor sta negotova. Cerkev namreč zahteva gotovost glede nujnih pogojev za veljavnost zakramentov. Prav tako ni dovoljena nobena druga pretveza v prid drugim pijačam katere koli vrste, ki niso veljavna snov« (št. 50).

4. Kongregacija za nauk vere je v Okrožnici predsednikom škofovskih konferenc glede uporabe kruha z majhno količino glutena in mošta kot snovi za evharistijo (24. julij 2003, prot. n. 89/78 – 17498) objavila predpise glede oseb, ki zaradi različnih resnih razlogov ne morejo prejemati kruha, pripravljenega po običajnem postopku, ali vina, fermentiranega po običajnem postopku:
 - a) »Hostije, ki so *popolnoma* brez glutena, so neveljavna snov za obhajanje evharistije. Veljavna snov so hostije, ki so delno brez glutena, in tiste, ki vsebujejo količino glutena, ki zadostuje za izdelavo kruha brez dodajanja drugih snovi ter brez postopkov, ki bi potvorili kruh« (A. 1–2).
 - b) »Mošt, to je grozdni sok, tako svež kot tudi shranjen, tako da se njegova fermentacija prekine s postopki, ki ne spremenijo njegove narave (npr. zamrzovanje), je veljavna snov za evharistijo« (A. 3)«.
 - c) »Ordinariji so pristojni za podeljevanje dovoljenj za uporabo kruha z nizko vsebnostjo glutena ali mošta kot snovi za evharistijo posameznim duhovnikom ali vernikom. Dovoljenje se lahko izda za čas, dokler traja stanje, zaradi katerega je bilo izdano« (C. 1).
5. Ista kongregacija je poleg tega določila, da se snov za evharistijo, ki je izdelana z gensko spremenjenimi organizmi, lahko ima za veljavno snov (prim. Pismo prefektu Kongregacije za bogoslužje in disciplino zakramentov, 9. december 2013, prot. št. 89/78 – 44897).
6. Tisti, ki izdelujejo kruh in pridelujejo vino za uporabo pri sveti maši, se morajo zavedati, da je njihova dejavnost usmerjena v sveto daritev, kar od njih zahteva poštenost, odgovornost in usposobljenost.
7. Z namenom upoštevanja splošnih predpisov lahko ordinariji na ravni škofovske konference podajo konkretne smernice. Glede na kompleksnost situacij in okoliščin, kot npr. slabše spoštovanje svetega, bi bilo koristno pooblastiti pristojni organ, ki bi nadzoroval dejansko zagotavljanje pristnosti snovi za evharistijo s strani proizvajalcev kot tudi odgovornih za distribucijo in prodajo.

Zato kongregacija predlaga, naj posamezna škofovska konferenca pooblasti eno ali več redovnih skupnosti oziroma drugo primerno ustanovo za izvajanje potrebnega preverjanja pridelave, hrambe in prodaje kruha in vina za obhajanje evharistije v določeni državi ter v državah, v katere ju izvažajo. Prav tako je priporočeno, da se s kruhom in vinom, ki sta namenjena za evharistijo, na prodajnih mestih primerno ravna.

S sedeža Kongregacije za bogoslužje in disciplino zakramentov, 15. junija 2017, na praznik svetega Rešnjega Telesa in Krvi.

Robert kard. Sarah
prefekt

Artur Roche
nadškof tajnik